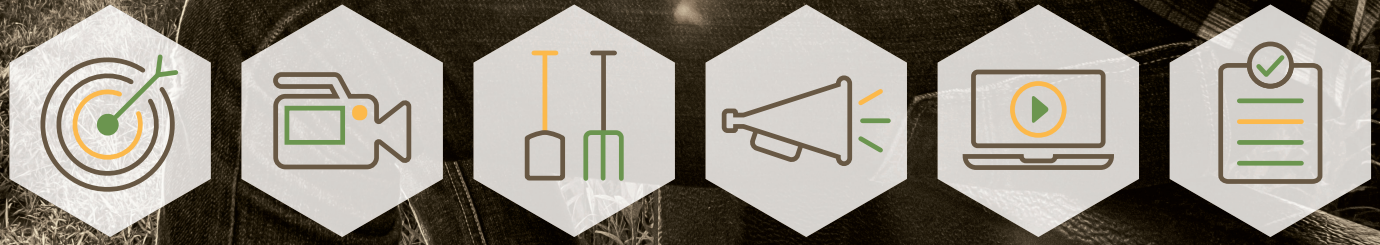

**SMJERNICE ZA IZRADU
DEMONSTRACIJA NA
VIRTUALNIM I HIBRIDNIM
POLJOPRIVREDNIM
GOSPODARSTVIMA**

Autori: Ellen Bulten, Delphine Neumeister i Laure Triste

SADRŽAJ

Uvod

- 4 -

1 Odredite cilj

- 5 -

2 Tehničko postavljanje

- 9 -

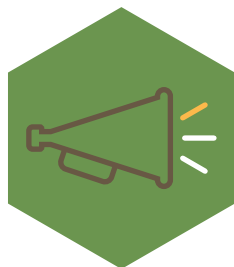
3 Razvoj sadržaja

- 13 -

4
Promovirajte svoju virtualnu demonstraciju

- 20 -

5
Organizirajte virtualnu demonstraciju

- 22 -

6
Ocijenite virtualne demonstracije i osmislite naknadne aktivnosti

- 25 -

7
Prilog: Temelji za virtualne demonstracije

- 28 -

Uvod

Virtualne su demonstracije postale nužne za vrijeme krize prouzročene pandemijom bolesti COVID-19 jer fizički sastanci nisu bili dopušteni u mnogim zemljama. Međutim, velikim iskustvom nastalim organiziranjem virtualnih demonstracija tijekom tog razdoblja potvrdio se potencijal virtualnih demonstracija za povezivanje i poticanje razmjene znanja između poljoprivrednika i tijekom razdoblja bez sanitarnih ograničenja.

Virtualne se demonstracije odvijaju na mreži bez fizičke interakcije. No, rastom tehničkih sposobnosti pojavljuju se hibridni oblici demonstracija. Tijekom hibridnih demonstracija neki se aspekti demonstracije odvijaju u stvarnom svijetu, dok su drugi na mreži. U tablici 1. navode se definicije demonstracija na poljoprivrednom gospodarstvu, virtualnih demonstracija i hibridnih demonstracija.

Fokus demonstracija općenito je prikazivanje i razumijevanje inovacije u okviru konteksta operativnog poljoprivrednog gospodarstva ili u okviru lokalnog okruženja. Temelje se na razmjeni znanja između poljoprivrednika ili poljoprivrednika i inovatora (npr. savjetnika, istraživača, dobavljača). U skladu s načelima platforme FarmDemo zalažemo se za virtualne demonstracije kojima se potiče uzajamna razmjena znanja poljoprivrednika i rješavanje pitanja potreba poljoprivrednika. Iz tog se razloga virtualne demonstracije trebaju održavati tijekom unaprijed određenog razdoblja i unutar unaprijed određenog (virtualnog) prostora te njihov fokus treba biti na uzajamnom učenju i davanju prioriteta sudjelovanju poljoprivrednika.

U ovim se smjernicama za izradu pruža pregled najvažnijih elemenata koje treba uzeti u obzir kada je riječ o pripremi, isporuci i procjeni virtualnih demonstracija. Predlaže se 6 koraka kojih se treba pridržavati pri izradivanju virtualne demonstracije, počevši od jasnog cilja i završivši procjenjivanjem i naknadnim aktivnostima. Smjernicama se pružaju konkretni savjeti, trikovi i inspiracija nastali iz prakse s pregledom mogućnosti za održavanje izrade virtualnog događaja. Više alata, informacija i inspiracije iz prakse dostupno je u kompletu za obuku platforme FarmDemo (trainingkit.farmdemo.eu) i na kanalu platforme FarmDemo na društvenom mediju YouTube (www.youtube.com/c/farmdemo).

Tablica 1. Definicije demonstracija na poljoprivrednom gospodarstvu, virtualnih demonstracija i hibridnih demonstracija

Okruženje održavanja demonstracije	Definicija
Demonstracija na poljoprivrednom gospodarstvu	Sudionici i organizatori susreću se licem u lice na fizičkoj lokaciji. Demonstracija se održava na poljoprivrednom gospodarstvu, u stakleniku, na eksperimentalnoj stanici ili u nekom sličnom okruženju.
Virtualna demonstracija	Događaj se održava na mreži gdje se sudionici i organizatori upoznaju virtualno na mrežnoj platformi.
Hibridna demonstracija	Dio demonstracije odvija se na mreži, dok se ostatak odvija u stvarnom svijetu licem u lice. Neki se sudionici i organizatori upoznaju putem mrežne platforme, dok se drugi upoznaju (i) licem u lice.

1

Odredite cilj

Kada započnete s organiziranjem virtualne demonstracije, morate odrediti ciljeve da biste mogli donijeti prave odluke za postavljanje i sadržaj demonstracije. Pri određivanju ciljeva demonstracije trebate formulirati jasne odgovore na sljedeća 3 pitanja:

1. Zašto želite organizirati demonstraciju?

Što želite postići? Želite li informirati, obučavati, savjetovati, raspravljati ili surađivati s ljudima? Je li virtualna demonstracija dobro okruženje za ostvarivanje tog cilja?

2. Koja je vaša ciljana publika?

Dobrim uvidima u ciljanu skupinu sudionika i njezinu veličinu pomaže se pri određivanju načina postavljanja virtualne demonstracije. Trebate uzeti u obzir sljedeće stavke: jezik, regionalno zakonodavstvo, sektor, iskustvo s temom, računalne vještine, hardverske i softverske mogućnosti, mrežnu propusnost. Što se tiče ciljanih skupina, važno je imati na umu da su virtualne (ili hibridne) demonstracije najprikladnije za povezivanje s mladim ljudima, većim geografskim područjem (uključujući međunarodnu razinu) i veoma zaposlenim ljudima ili ljudima koji žive u udaljenim područjima.

„Virtualne su demonstracije najprikladnije za povezivanje s mladim ljudima, velikim geografskim područjima i ljudima koji žive u udaljenim područjima.”

3. Što želite demonstrirati?

Odredite temu i što točno želite demonstrirati. Da biste to detaljno opisali, možete obaviti analizu zadatka. Analizom zadatka identificira se zadatke koje treba naučiti ili unaprijediti te znanje i vještine koje treba razvijati ili osnažiti za kvalitetno obavljanje zadataka (FAO, 2011.).

Nakon što odgovorite na ta pitanja, možete razmisliti o željenom okruženju održavanja demonstracije (na poljoprivrednom gospodarstvu, virtualno, hibridno) uzimajući u obzir date okolnosti (Tablica 2.).

Tablica 2. Željeno okruženje održavanja demonstracije u danim okolnostima

DEMONSTRACIJA NA POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU	VIRTUALNA DEMONSTRACIJA	HIBRIDNA DEMONSTRACIJA
<ul style="list-style-type: none"> osjetilna su iskustva ključna za uspješan ishod demonstracije cilj je poticanje uzajamnih razmjena i razvijanje na temelju dinamike skupine poticanje umrežavanja jedan je od glavnih ciljeva 	<ul style="list-style-type: none"> ciljana je skupina velika i raznolika ciljanom se skupinom predstavlja široko gospodarsko područje ciljana su skupina mladi poljoprivrednici pozivaju se strani govornici (koji govore druge jezike) smanjenje putnih troškova i troškova lokacije ako postoje sanitarna ograničenja 	<ul style="list-style-type: none"> slično kao i za virtualnu demonstraciju ako demonstracija na poljoprivrednom gospodarstvu nije moguća, a želite povećati interakciju u odnosu na virtualne demonstracije i omogućiti sudionicima da dožive djelić osjetilnog iskustva

Tablica 3. Kao prilagoditi svoju virtualnu demonstraciju u svrhu ostvarivanja ciljeva¹

Cilj	Uloga sudionika u ishodima	Br. sudionika	Dobre prakse za interakciju tijekom demonstracije
Informirati ili obučiti velik raspon sudionika o politici, odluci, problemu, inovativnoj poljoprivrednoj praksi, proizvodu, alatu ili usluzi	Komuniciranje i donošenje odluka primarno je jednosmjerno od organizatora demonstracije k sudionicima	5 – 100+	<ul style="list-style-type: none"> dijeljenje dokumenata, prezentacija ili videozapisa (u stvarnom vremenu) o temi upotreba funkcije čavrljanja i anketa za uključivanje sudionika i postavljanje pitanja (za njihovo razumijevanje) izrada videozapisa (uzimajući u obzir mrežnu propusnost sudionika) ili dokumenata koje sudionici kasnije mogu pogledati
Savjetovati odabrane sudionike o izmjeni, rješavanju, problemu, politici, inovativnoj poljoprivrednoj praksi, proizvodu, alatu ili usluzi	Organizator/ica demonstracije traži mišljenje sudionika i nakon toga odlučuje želi li ih i kako upotrijebiti pri donošenju konačnih odluka	5 – 100+	<ul style="list-style-type: none"> upotreba čavrljanja i anketiranja za dobivanje doprinosa sudionika upotreba virtualne bijele ploče za bilježenje ključnih točaka (slično pločama s listovima za prevrtanje) vođenje bilješki uživo da ljudi mogu vidjeti registriranje svojih povratnih informacija
Raspraviti o mogućnostima rezolucije, razvoja (istraživanja), provedbe istraživanja, provedbi politike s odabranom skupinom sudionika i upotrijebite ih za izmjenjivanje pristupa	Organizator se demonstracije koristi doprinosom sudionika za donošenje odluka	5 – 25	<ul style="list-style-type: none"> sudionici se samostalno predstavljaju upotreba mrežnih kamera ili slika sudionika tijekom predavljanja vođenje bilješki uživo koje više osoba može nadopunjavati suradnja na dijeljenom dokumentu u realnom vremenu upotreba anketiranja u točkama odlučivanja za usmjeravanje rasprave
Suradivati s odabranim sudionicima s velikim stupnjem razmjene znanja radi zajedničkog rješavanja problema, donošenja odluka, stvaranja znanja, razvijanja smjernica, dokumenata ili praksi	Svi sudionici jednako doprinose (imaju jednaku važnost) raspravi i zajednički stvaraju rezultat	5 – 12	<ul style="list-style-type: none"> sudionici se samostalno predstavljaju upotreba mrežnih kamera ili slika sudionika tijekom predavljanja upotreba videopoziva radi uključivanja i vizualiziranja govora tijela suradnja na dijeljenom dokumentu u realnom vremenu upotreba čavrljanja za pokretanje rasprave, a zatim fokusiranje na stavke koje se pojave više puta jamčenje da svatko ima priliku doprinijeti raspravi vođenje bilješki uživo koje jedna ili više osoba može dopunjavati dijeljenje videozapisa (uzimajući u obzir mrežnu propusnost sudionika) i slika sudionika o načinu izvođenja određene prakse

¹ Uglavnom se temelji na: <https://coast.noaa.gov/data/digitalcoast/pdf/facilitating-virtual-meetings.pdf>

SVJEDOČANSTVO PREUZIMANJE RAČUNA NA MEDIJU INSTAGRAM

John Moriarty
Irska

John Moriarty voditelj je irskog središta platforme NEFER-TITI koji radi u državnoj agenciji Teagasc i koji je organizirao preuzimanje računa na društvenom mediju Instagram za mlade ljude.

„Željeli smo se povezati s mladim ljudima s obzirom na to da je fokus događaja bio na napuštenim poljoprivrednim gospodarstvima za proizvodnju mlijeka i na način uključivanja mladih ljudi u sektor proizvodnje mlijeka. (...) Rečeno nam je da isprobamo društveni medij TikTok, no tamo nismo imali sljedbenike. Račun na mediju Instagram državne agencije Teagasc imao je otprilike 8000 pratitelja kada smo organizirali događaj s mnogo mladih ljudi koji su pratili stranicu.“

Događaj se promovirao putem svih kanala agencije Teagasc (Facebook, Twitter, Instagram) i drugih organizacija upotrebom letaka koje je izradio tim za PR.

„U otprilike 06.00 h poljoprivrednik je objavio svoju prvu objavu i tijekom dana je objavljivao slike i videozapise o svojim aktivnostima. Neki su poljoprivrednici unaprijed pripremili objave, no 75 % objava nastalo je tog dana.“

Početni je plan bio otvoriti okvir za pitanja i odgovore te zatražiti od ljudi za pošalju svoja pitanja za poljoprivrednike. No jedan je poljoprivrednik dobio toliko pitanja da je organizirao prijenos uživo da bi odgovorio na sva pitanja.

„Broj prikazivanja tog prijenosa i dalje raste. Budući da se sve pohranjuje u sklopu značajke najvažnijih događaja Instagrama, ljudi ga mogu pogledati u bilo kojem trenutku.“

Poljoprivrednici su se koristili vlastitim mobilnim telefonima tijekom preuzimanja računa na mediju Instagram. Jedan je poljoprivrednik trebao pomoć Johna i njegovih kolega pri izradi računa na Instagramu i pri upoznavanju s njegovim značajkama, ali nije imao daljnjih poteškoća tijekom događaja.

„Bio je to niskobudžetni događaj i imali smo sreće s timom za PR koji nam je mogao pomoći. Poljoprivrednici su imali mnogo volje i želje za sudjelovanjem. Dali smo im vaučer od 100 EUR koji se može potrošiti u gotovo svim trgovinama u Irskoj kao priznanje za njihov uloženi trud.“

GLAVNI SAVJETI JOHN A

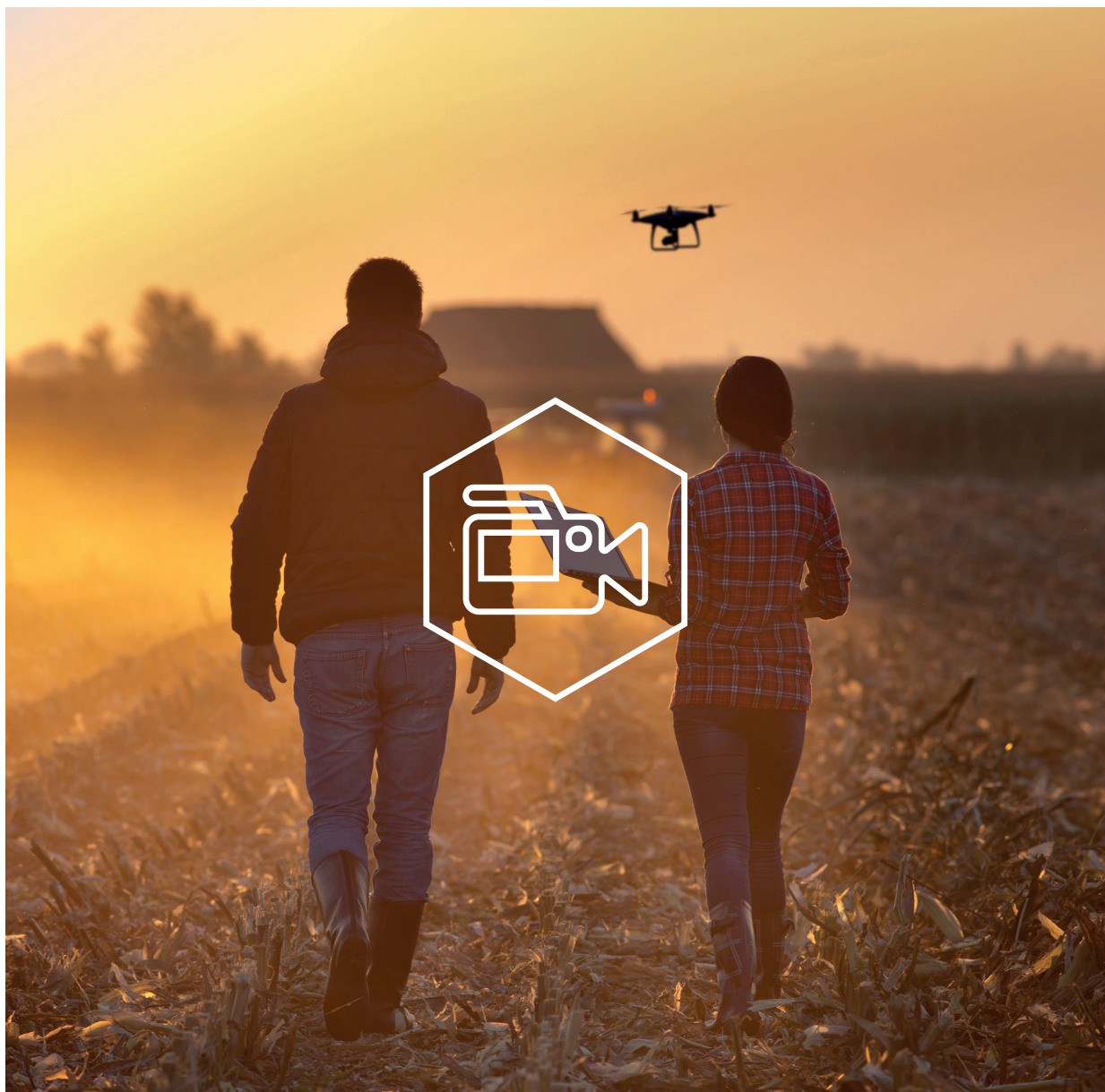
Znajte tko vam je publika da biste mogli odabrati pravu platformu i pravi račun za preuzimanje.

Postavite **grupnu poruku u okviru aplikacije WhatsApp** da bi organizacijski tim demonstracije mogao vježbati izradu videozapisa i fotografija te davati povratne informacije prije događaja.

Pobrinite se da napravite **skup pravila** za svakoga tko preuzima službeni račun na društvenom mediju.

Odaberite **entuzijastičnog i predanog poljoprivrednika koji se bez poteškoća** služi društvenim medijima.

2

Tehničko postavljanje

ZNAJTE SVOJE GRANICE

Postoji više mogućnosti za postavljanje virtualne demonstracije i važno je prvo razmotriti ograničenja povezana s ciljanom skupinom, tehnologijom i organizacijskim aspektima.

Virtualna okruženja imaju nove izazove i ograničenja u usporedbi s demonstracijama na poljoprivrednom gospodarstvu. Ta se ograničenja ponajprije odnose na 1) tehničke probleme i 2) olakšavanje interakcije i razmjene. U tablici 4. sažimaju se ograničenja okruženja virtualne demonstracije i praktični savjeti za njihovo prevladavanje.

„Veoma je važno ranije temeljito ispitati i uvježbati virtualnu demonstraciju.“

Kontrolni popis za utvrđivanje ograničenja događaja

Ciljana skupina

- ✓ broj sudionika (npr. male ili velike skupine)
- ✓ vrsta sudionika (npr. mladi, udaljeni...)
- ✓ prikladnost za organizacijske kanale i platformu
- ✓ vrijeme dostupnosti
- ✓ računalne vještine

Tehnologija

- ✓ hardverske i softverske mogućnosti
- ✓ mrežna propusnost
- ✓ licencije za platforme i alate

Organizacija

- ✓ dostupni proračun
- ✓ dostupno vrijeme

Tablica 4. Praktični savjeti za prevladavanje ograničenja virtualnih demonstracija

VRSTA OGRANIČENJA VIRTUALNIH DEMONSTRACIJA	PRAKTIČNI SAVJETI
<p>Tehnička uska grla</p> <p>Ponajprije zbog slabih internetskih veza ili mrežnih propusnosti smanjuje se broj mogućnosti za upotrebu videosadržaja ili alata za interakciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ispitajte i uvježbajte cijelu demonstraciju ranije upotrebljavajući različite uređaje i preglednike • provjerite kapacitet platforme i postoji li potreba za kupnjom licencija • ne zaboravite na mrežnu propusnost i prilagodite veličine datoteka po potrebi (uključujući videozapise) • odredite tehnički tim za pružanje pomoći prije i tijekom demonstracije • ako ste u zatvorenom prostoru, spojite računalo na Internet pomoću mrežnog kabela Ethernet
<p>Interakcija i razmjena uskih grla</p> <p>Ponajprije zbog nedostatka neformalne interakcije, činjenice da samo jedna osoba može govoriti u određenom trenutku, oklijevanja ljudi pri govorenju u virtualnim okruženjima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • započnite demonstraciju vježbom za probijanje leda • potaknite uzajamnu razmjenu putem funkcije čavljanja • upotrijebite podijeljene skupine za razmjenjivanje u manjim skupinama • podijelite uloge među organizatorima i uključite monitor za upravljanje čavljanjem te facilitatora za olakšavanje rasprave i nesmetane razmjene.

ODABERITE PLATFORMU

Vrstom temelja koje želite upotrijebiti za svoju demonstraciju određuje se vaša platforma održavanja. Ili obrnuto, vašom se platformom određuju elementi koje možete uključiti u svoju demonstraciju. Primjerice, nisu sve platforme jednako funkcionalne za održavanje poljoprivrednih seminara. Svaka platforma ima određeni potencijal i ograničenja. Često se upotrebljavaju platforme: Microsoft Teams, Zoom, Gotomeeting, Jitsi meeting, Cisco WebEx. Često vaša organizacija već upotrebljava ili plaća za upotrebu određene platforme, stoga upitajte svoje kolege o tome. Pri odabiranju platforme imajte na umu i svoju publiku. Primjerice, ako se vaša demonstracija usmjerava specifično na mlade ljude, platforma kao što je Instagram ili TikTok može biti dobro rješenje. Ako nemate iskustva, preporučujemo vam da upotrijebite platformu koja vam je već poznata (npr. jer je upotrebljavajte u vlastitoj organizaciji).

Poveznice na recenzije softvera platforme za održavanje mrežnih seminara: http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_web_conferencing_software ili www.growth-marketingpro.com/best-webinar-software

SVJEDOČANSTVO DOGAĐAJ UŽIVO PUTEM DRUŠTVENOG MEDIJA FACEBOOK

Alizée Chouteau
Francuska

Alizée Chouteau voditeljica je francuskog središta platforme NEFERTITI koja radi u Francuskom institutu za stoku i koja je organizirala događaj uživo putem društvenog medija Facebook 2021. godine. Događaj se činio kao dobro rješenje za povezivanje s ljudima koji su rijetko dostupni tijekom dana i koji ne mogu fizički prisustvovati događaju.

„U raznim mrežama koje pratim putem društvenih medija opetovano se pojavljivalo pitanje u vezi sa sadržajem tečajeva za obuku za odrasle (BPREA na francuskom) koji se treba nakon pretvorbe baviti uzgojem. Iz tog smo razloga odabrali tu temu za naš događaj uživo.“

Odabrali su društveni medij Facebook za održavanje svoje demonstracije jer je bio lako dostupan i besplatan. No, imali su nekoliko programskih pogrešaka. Jedan je govornik imao poteškoća s povezivanjem, dok su jedan drugi događaj morali otkazati jer se platforma za prijenos događaja uživo putem Facebooka srušila za vrijeme događaja. To je bilo stresno i razočaravajuće i za organizatore i za sudionike.

„Facebook ima veoma jednostavan pristup jer se njime ne zahtijeva ni registracija ni šifra ni lozinka, a povrh toga, iznimno je jednostavan za upotrebu. (...) Provela sam prvih pola sata pokušavajući se povezati s trećim govornikom koji se trebao pridružiti događaju, ali nije mogao uspostaviti vezu.“

Promoviranje je obavljeno putem društvenih medija. Alizée je objavila informacije putem stranice mrežnog mjesta

za „Devenir éleveur“ kojima se promovira posao poljoprivrednika, no također ih je objavila u grupe poljoprivrednika zainteresirane za temu događaja. Otprilike se 15 sudionika povezano za sudjelovanje u događaju.

Dva su učitelja (umjesto očekivana tri) objasnila ciljeve i sadržaje tečaja za obuku za odrasle o pretvorbi. Alizée je moderirala čavrljanje.

„Platformom uživo medija Facebook omogućuje se stavljanje u fokus prikazanog na zaslonu (govornici, čavrljanje, videozapisi itd.) što je bilo veoma korisno. Pitanja su se postavljala u sklopu čavrljanja. Unaprijed sam pripremila nekoliko dodatnih pitanja ako publika ne bude bila vrlo aktivna, ali nisam ih morala upotrijebiti.“

GLAVNI SAVJETI ALIZÉE

Ispitajte platformu prije događaja i ponovno na sami dan održavanja događaja.

Promovirajte događaj mnogo ranije u skupinama koje su povezane s temom vaše demonstracije i ciljanom publikom. Uz mnogobrojne mrežne seminare i događaje na mreži, morate biti proaktivni da biste privukli ljude svom događaju.

SVJEDOČANSTVO VIRTUALNA DEMONSTRACIJA ZA SAVJETNIKE

Marie Wesselink
Nizozemska

Marie Wesselink istraživač je sustava tla i poljoprivrednog uzgoja pri sveučilištu Wageningen University and Research te je voditelj središta organizacije NEFERTITI u Nizozemskoj. Organizirala je virtualnu demonstraciju o planovima gnojidbe na zahtjev vanjske savjetodavne organizacije.

„Imala sam ulogu stručnjakinje koja je trebala objasniti kako izraditi plan gnojidbe i podijelila sam rezultate istraživanja. Kako plan gnojidbe izgleda u različitim regijama? Kako možemo smanjiti emisije dušika planiranjem gnojidbe? To je bilo veoma jasno pitanje kojim nam se olakšalo pri oblikovanju konkretne teme.“

Savjetodavna je organizacija olakšala održavanje demonstracije uporabom platforme Microsoft Teams i sudjelovalo je 15 savjetnika. Trajanje je virtualne demonstracije izvorno trebalo biti jedan sat i pol, no demonstracija je trajala dulje zbog entuzijazma sudionika.

„Izvorno smo planirali virtualnu demonstraciju u trajanju od sat i pol. Započeli smo s predstavljanjem tijekom kojeg su se svi predstavili upotrebljavajući sliku iz galerije slika svog telefona. Time se uspostavila opuštenija atmosfera i bio je to dobar način za međusobno upoznavanje sudionika. Nakon toga sam 20 minuta održala prezentaciju o rezultatima istraživanja. Namjerno smo osmislili kratku prezentaciju jer smo očekivali mnogo pitanja. Nakon prezentacije, nastala je otvorena rasprava, prvo sa mnom kao izlagateljicom, a zatim su ljudi međusobno raspravljali. (...)

Čak i kada su organizatori morali otići zbog sljedećeg sastanka, sudionici su se zadržali na platformi MS Teams da bi nastavili raspravljati. Tijekom izlaganja sudionici su se koristili čavrljanjem da bi raspravljali i dijelili iskustva. Prethodno smo raspravljali o tome hoće li se čavrljanjem odvlačiti pažnja? No, u konačnici, te su rasprave bili vrlo važne i stoga mi je drago da nismo onemogućili čavrljanje.“

GLAVNI SAVJETI MARIE

Podijelite uloge različitim osobama npr. dodijelite uloge facilitatora, izlagatelja i moderatora trima različitim osobama.

Prikazujte reklame tijekom velikih demonstracija da biste povećali **proračun**. Društva mogu kupiti termin u okviru programa za prikazivanje unaprijed snimljenih reklama.

3 Razvoj sadržaja

Postoje različite vrste demonstracija i njima se često određuje stupanj moguće interakcije.

Primjerice:

- mrežnim se seminarom omogućuju prezentacije na mreži s mogućnosti interakcije sudionika,
- mrežnim medijskim videosadržajem uživo se strujanjem prenosi fizički događaj bez mogućnosti interakcije sudionika,
- poljoprivrednim se seminarom uključuje demonstracija uživo na terenu s mogućnosti interakcije virtualnih sudionika.

TRAJANJE DOGAĐAJA

Pri osmišljavanju programa važno je imati na umu trajanje događaja. Događaj može trajati od 30 minuta do nekoliko sati. Uzmite u obzir da je teže zadržati fokus dulje vrijeme tijekom mrežne demonstracije u usporedbi s demonstracijom na poljoprivrednom gospodarstvu. Stoga, ograničite vrijeme trajanja događaja ili se pobrinite da omogućite dovoljnu interakciju i stanke između različitih stavki programa. Dobar je cilj za trajanje virtualnog događaja 60 – 90 minuta². Često je više kratkotrajnih demonstracija bolje rješenje od jedne dugotrajne demonstracije³. Za hibridne demonstracije možete razmotriti mogućnost kombiniranja mrežnih prezentacija ili demonstracija s izvanmrežnim aktivnostima u skupinama za razmjenu ideja ili individualnim aktivnostima.

„Teže je zadržati fokus dulje vrijeme tijekom mrežne demonstracije u usporedbi s demonstracijom na poljoprivrednom gospodarstvu.“

² https://www.unicef.org/knowledge-exchange/files/Webinar_production.pdf
³ <https://coast.noaa.gov/data/digitalcoast/pdf/facilitating-virtual-meetings.pdf>

SCENARIJ ZA VIRTUALNE I HIBRIDNE DEMONSTRACIJE

Scenariji za virtualne ili hibridne demonstracije trebaju imati sljedeće sastavnice:

- **Dobrodošlica i predstavljanje**
- **Svjedočanstvo ili demonstracija**
- **Olakšana rasprava**
- **Zaključak i naknadne aktivnosti**

Za svaku od te 4 sastavnice dostupno je više mogućnosti. Te različite mogućnosti nazivamo potencijalnim temeljima demonstracije. Detaljan opis najčešće upotrebljivanih temelja za postavljanje virtualnih demonstracija navodi se u Prilogu na kraju ove knjižice.

„Programom virtualne demonstracije treba se uključivati dobrodošlica/predstavljanje, svjedočanstvo/demonstracija, olakšana rasprava, zaključak i naknadne aktivnosti.“

Dobrodošlica i predstavljanje

U okruženjima virtualne demonstracije primjereno predstavljanje sudionika i iskazivanje dobrodošlice može biti čak i važnije u odnosu na demonstracije na poljoprivrednom gospodarstvu s obzirom na to da su neformalne razmjene veoma ograničene. Za međusobno predstavljanje sudionika stoga treba organiziranije olakšavanje u virtualnom okruženju. Jedan način na koji to možete postići jesti uključivanje vježbe za probijanje leda koja dobro funkcionira u virtualnom okruženju. Način međusobnog predstavljanja sudionika i teme ostvaruje se upotrebom alata za anketiranje kao što su Mentimeter, Kahoot ili Slido u svrhu istraživanja mišljenja ili prijedloga na početku virtualne demonstracije. Također možete zatražiti od sudionika da se predstave upotrebljavajući sliku ili predmet. Više inspiracije za vježbe za probijanje leda tijekom virtualnih događaja možete pronaći ovdje: www.sessionlab.com/blog/online-energizers/#warm-up-online-energizers

Temelji koji se upotrebljavaju za dobrodošlicu i predstavljanje sljedeći su (više informacija u **Prilogu**):

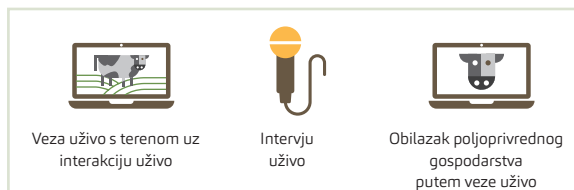
Svjedočanstvo/demonstracija s vizualnim sadržajima

Središnji je dio svake demonstracije neka vrsta vizualnog sadržaja sa svjedočanstvom ili demonstracijom prakse, metode ili tehnike. To mogu biti videozapis (stari ili novi), slike, svjedočanstvo poljoprivrednika, prezentacija ppt s rezultatima istraživanja, prijenos strujanjem uživo, simulacije, virtualna stvarnost itd. Jedna od prednosti virtualnog okruženja jest da neke dijelove možete unaprijed pripremiti primjerice prethodnim snimanjem videozapisa, intervjua ili prezentacija. Iz tog razloga za to može trebati više vremena i pripreme u virtualnom okruženju u usporedbi s demonstracijama na poljoprivrednom gospodarstvu. Dakako, prezentacije se mogu napraviti i u stvarnom vremenu ako želite zatražiti od sudionika da postavljaju pitanja tijekom same prezentacije.

Temelji za upotrebu sa svjedočanstvima i demonstracijama s vizualnim sadržajima (više informacija u **Prilogu**):

HIBRIDNA DEMONSTRACIJA

Svjedočanstva i vizualne demonstracije prikladni su za fizički dio hibridnih demonstracija. Primjerice možete imati vezu uživo s poljem na kojem poljoprivrednik demonstrira praksu ili tehniku ili vezu uživo sa studijem gdje provodite intervju sa savjetnikom.

Najupotrebljavaniji su formati vjerojatno videozapisi i prezentacije ppt:

• videozapisi

Videozapisi i svjedočanstva možda su bolje rješenje za virtualne demonstracije od prezentacija ppt jer se njima bolje ostvaruje poveznica sa stvarnom praksom. Provjerite znate li kako podijeliti zvuk reproduciran računalom s publikom ako želite prikazati videozapis upotrebom dijeljenih zaslona na platformi. Možete odlučiti prikazati stare videozapise koje ste već napravili za nedavnu temu ako imate poteškoća ili ako nemate financijskih sredstava za izradu novog. Smjernice za izradu dobrog videozapisa dostupne su ovdje:

- snimke mrežnog seminara i smjernice koje je razvio Thomas Alföldi: nefertiti-h2020.eu/webinar
- vodič za poljoprivrednike za izradu videozapisa i fotografija (razvio je John Slater u ime organizacije Dairy New Zealand): www.dairy.co.nz/media/5791453/dairy-nz-picture-this-guide.pdf

- savjeti za izrađivanje videozapisa o proizvodima: www.youtube.com/watch?v=QfepQljiIRA
- kako napraviti videozapis s bijelom pločom u jednom danu: www.youtube.com/watch?v=4nE6MciaRjo
- kako pretvoriti prezentaciju formata ppt u videozapis: www.youtube.com/watch?v=D8JV3w4TOVw
- kako izraditi animirani videozapis u prezentaciji ppt: www.youtube.com/watch?v=OU5vyHaCCXg and www.youtube.com/watch?v=X1io7tFR6jl

• prezentacije

Mrežne prezentacije razlikuju se od prezentacija uživo jer sudionici lakše izgube fokus, a vi se obraćate kameri, a ne fizičkoj publici. Stoga, važno je da imate priču kojom ćete zadržati interes sudionika. Da biste to postigli, trebate se pridržavati sljedeća 3 zlatna pravila⁴:

- Imajte plan: dobro osmišljena struktura koja vam služi kao vodič kroz priču.
- Uključujte druge do samog kraja: neka bude uzbuđljivo, nagradite publiku za njezinu pozornost pružajući joj konkretan uvid, tražite faktore uzbuđenja, nakon svakog koraka sažmite što se napravilo i redovito postavljajte pitanja.
- Neka bude što je kraće moguće: usredotočite se na najvažnije stavke i ukažite na dodatne informacije ili podijelite svoju prezentaciju na kraće dijelove koji sadrže interaktivne trenutke.

⁴ <https://thefloorisyours.be/en/presenting-online/online-presentations-follow-their-own-set-of-rules/>

Olakšana rasprava

Olakšana je rasprava potrebna za povećavanje potencijala uzajamne razmjene među sudionicima te između sudionika i demonstratora, ali i za osvrt sa sudionicima o tome što su zamijetili tijekom demonstracije ili svjedočanstva. Time se mnogo olakšava učenje sudionika na temelju onog što su netom prije doživjeli.

Brojem sudionika utječe se na mogućnosti interakcije. Za veće skupine sudionika često je dostupna samo funkcija čavljanja. Za manje skupine govorna se interakcija može jednostavnije olakšati. Veće se skupine mogu podijeliti na manje i to je moguće u najčešće upotrebljavanim platformama kao što su Zoom i Teams.

Neki organizatori demonstracija imaju dobra iskustva s upotrebom anketa prije događaja ili traženjem od sudionika da pošalju pitanja prije događaja. Na taj način organizatori demonstracija mogu bolje pripremiti demonstraciju i povezati raspravu s interesima i pitanjima sudionika.

„Olakšana rasprava treba za povećanje potencijala uzajamnih razmjena i učenja među sudionicima.”

Načini poticanja interakcije tijekom virtualne demonstracije

- Pripremite i postavljajte **pitanja svim sudionicima** za vrijeme i nakon prezentacije.
- Uključite **dio za pitanja i odgovore** (zatražite od facilitatora pomoć pri vođenju sesije pitanja i odgovora).
- Upotrijebite funkciju **čavljanja uživo** virtualne platforme (zatražite od facilitatora da prati pitanja i komentare u okviru čavljanja za vrijeme izvođenja demonstracije).
- Ispitajte publiku **brzim kvizom** s pitanjima o demonstriranom sadržaju.
- Ako održite niz virtualnih događaja: **izazovite sudionike na djelovanje** na temelju demonstriranog sadržaja (npr. da pripreme videozapis, da pošalju sliku) za davanje doprinosa raspravi tijekom sljedećeg događaja ili da odaberu tko je bio najbolji, najinovativniji, ...

Brojni se dodatni **mrežni alati** mogu upotrijebiti za poticanje interakcije. U tom ih slučaju trebate pripremiti i ispitati unaprijed putem većeg broja preglednika i omogućiti poveznicu sudionicima da mogu isprobati alat. U nastavku se navode neki primjeri:

- **ankete i istraživanja** Ankete su dobar način brzog prikupljanja mišljenja sudionika i njihovo dijeljenje sa skupinom ili dobra početna točka za širu raspravu. Nekim se platformama uključuje takva funkcija

u sklopu koje možete postavljati pitanja, zatražiti od sudionika da glasuju i prikazati rezultate odmah u stvarnom vremenu (npr. Zoom). Ako se ta značajka ne uključuje, možete razmisliti o upotrebi alata kao što su Mentimeter (www.mentimeter.com), Slido (www.slido.com) ili Kahoot (kahoot.com/business/presentations) uz virtualnu platformu.

- **razmjena ideja i oglasne ploče** Možete upotrebljavati alate putem kojih sudionici sami mogu dati mišljenja ili doprinose o određenim pitanjima (primjerice kao što biste napravili s ljepljivim papirićima tijekom sastanka fokusne skupine). Takvi se alati mogu organizirati unaprijed primjerice dodavanjem pitanja ili stvaranjem matrice koja se ispunjava tijekom rasprave. Dostupni su alati: Pin Up (pinup.com, jednostavan za upotrebu i besplatan), Jamboard (jamboard.google.com, jednostavan za upotrebu i besplatan), Klaxoon (klaxoon.com/our-products/klaxoon/brainstorm, mnogobrojne funkcionalnosti i besplatna mrežna obuka), Mural (mural.co, mnogobrojne funkcionalnosti i besplatna mrežna obuka), Miro (miro.com, sličan alatu Mural, no morate platiti da bi osobe koje nisu članovi mogle sudjelovati u sesiji).
- **zajedno stvarajte sadržaj** Također možete stvarati sadržaj i priče u suradnji sa svojim sudionicima na mreži: kao što su primjerice smjernice za dobre prakse određene inovacije. Zajedničkim stvaranjem takve priče sudionici moraju dijeliti svoje znanje i iskustva jedni s drugima. Alata koristan za tu svrhu može biti Boords (boords.com/storyboard-creator). Mogu se upotrijebiti i druge aplikacije putem kojih sudionici mogu surađivati u svrhu stvaranja sadržaja kao što su prezentacije, listovi i dokumenti nastali putem usluge Google Drive.

U hibridnim okruženjima rasprava s panelima ili rasprave s pozvanim članovima o prethodno pripremljenim pitanjima mogu se organizirati u okruženju licem u lice. Od sudionika na mreži može se, primjerice, zatražiti da postave pitanja upotrebljavajući funkciju čavrljanja.

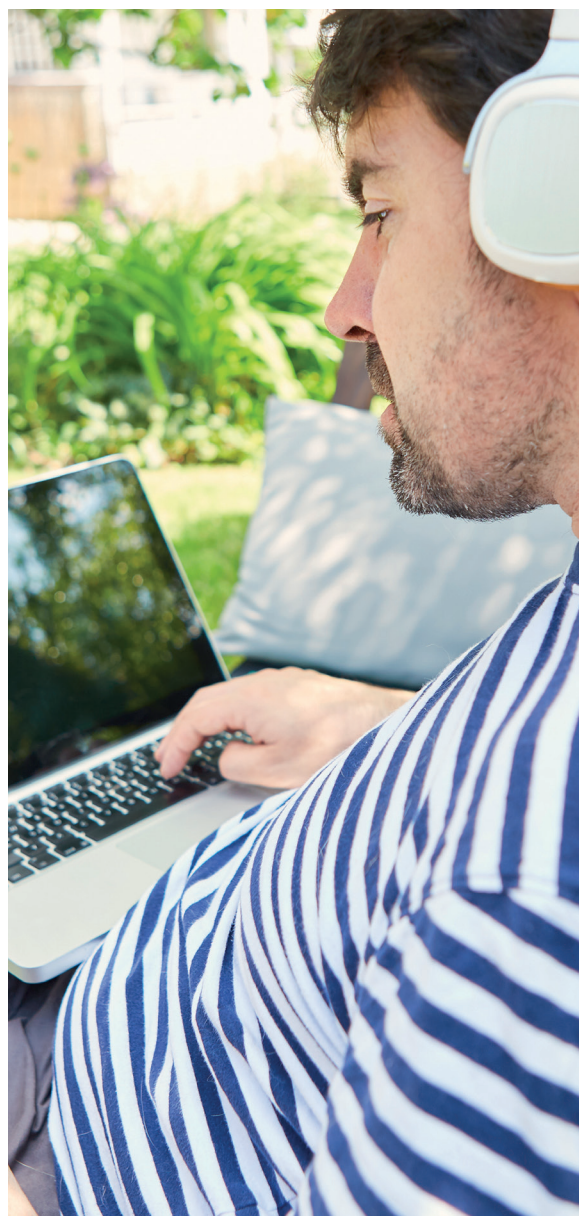
Temelji koji se upotrebljavaju za olakšanu raspravu (više informacija u **Prilogu**):

 Interakcija putem čavrljanja	 Virtualni događaj s pitanjima i odgovorima za sudionike	 Anketa za dobivanje povratnih informacija
---	--	--

 Olakšana virtualna razmjena	 Rasprava putem virtualnog panela	 Pitanja poslana prije događaja	 Upitnik prije događaja
--	---	---	---

HIBRIDNA DEMONSTRACIJA

 Interakcija uživo u studiju	 Rasprava o prethodno pripremljenim pitanjima
--	---

Zaključak i naknadne aktivnosti

Da biste zaključili virtualnu demonstraciju, trebate zakazati zaključivanje i naknadne aktivnosti. Tijekom zaključivanja možete sažeti ključne poruke, vratiti se na očekivanja spomenuta na početku događaja, prikupljati povratne informacije itd. Morate biti jasni u vezi s tim što sudionici još mogu očekivati: hoće li se održati (kada) sljedeći sastanak? Kome se sudionici mogu obratiti ako i dalje imaju pitanja? Gdje sudionici mogu pronaći više informacija o temi demonstracije?

Za prikupljanje povratnih informacija o organizaciji i sadržaju demonstracije možete pokrenuti anketu (primjerice upotrebom alata Mentimeter). To je brz način prikupljanja povratnih informacija sudionika koje možete upotrijebiti za ocjenjivanje demonstracije i unaprjeđivanje sljedeće virtualne demonstracije (pogledajte 6. korak).

Potencijalni temelji koje možete upotrijebiti za zaključivanje i naknadne aktivnosti (više informacija pogledajte u **Prilogu**):

 Anketa za dobivanje povratnih informacija	 Naknadna poruka e-pošte	 Poveznica na snimljenu virtualnu demonstraciju
--	--	---

SVJEDOČANSTVO MREŽNI SEMINAR NA PLATFORMI ZOOM

Dimitar Vanev
Bugarska

Dimitar Vanev voditelj je bugarskog središta organizacije NEFERTITI i radi kao direktor Državne poljoprivredne savjetodavne službe (NAAS). U 2021. godini organizirao je mrežni seminar o uzgoju lješnjaka s ovim centrom.

„Lješnjak je zaista nova kultura za bugarske poljoprivrednike. Rijetki ga poljoprivrednici danas uzgajaju, a većina njih ima slab prirod čak i nakon 5 godina proizvodnje. Proizvodnja (...) se nedavno proširila diljem zemlje. Poljoprivrednici ne upotrebljavaju prikladnu tehnologiju za proizvodnju lješnjaka, stoga postoji potreba za organiziranjem demonstracije o toj temi.“

Dimitar je razmjenjivao ideje s drugim voditeljima središta da bi odabrao temu i trudio se pronaći najbolji mogući vremenski okvir:

„Mrežni se seminar morao održati poslijepodne jer se posao obavlja do podne. Ponedjeljak nije najbolji izbor jer je teško poslati prikladan podsjetnik. Odlučili smo održati mrežni seminar u veljači prije proljeća jer je to važna sezona u proizvodnji lješnjaka.“

Zoom je platforma odabrana za održavanje mrežnog seminara jer NAAS ima godišnju pretplatu na tu platformu.

Ciljana su publika za demonstraciju bili proizvođači lješnjaka i savjetnici državne službe. Od 70 do 80 osoba sudjelovalo je u demonstraciji (40 % savjetnika, 60 % poljoprivrednika).

„Poslali smo pozivnicu svojim regionalnim uredima i zatražili od njih da podijele informaciju s poljoprivrednicima. Tijekom postupka registracije upitali smo koja su pitanja postavili poljoprivrednici da bismo mogli unaprijed pripremiti predavanje.“

Dva su poljoprivrednika pozvana kao govornici: jedan poljoprivrednik s 15-ogodišnjim iskustvom u proizvodnji lješnjaka i jedan mladi poljoprivrednik s 2 godine iskustva. Dimitar i njegov tim odlučili su napraviti videozapis u trajanju od 20 minuta o poljoprivrednom gospodarstvu iskusnog poljoprivrednika obrađujući temu tehnologija koje se upotrebljavaju u proizvodnji lješnjaka. Troškovi nisu bili veliki jer je mladi poljoprivrednik pristao snimati videosadržaj besplatno.

„Poljoprivrednik je voljan promicati proizvodnju i pronaći nove proizvođače jer želi podržati svoje suradnike. Samostalno smo snimili i pripremili videosadržaj te smo tim uštedili mnogo novca“

Mrežni je seminar započeo prikazivanjem videosadržaja, a nakon toga je uslijedila rasprava s iskusnim poljoprivrednikom. Zatim je mladi poljoprivrednik objasnio svoje iskustvo i svoje poteškoće pri uzgajanju lješnjaka. Sudionici su mogli postavljati pitanja putem čavljanja. Dimitar je olakšavao razmjene, a njegov je kolega bio zadužen za pružanje tehničke podrške (isključivanje mikrofona, problemi s vezom itd.).

„Predviđeno trajanje mrežnog seminara bilo je otprilike sat vremena, no razmjene su se nastavile čak i nakon završetka. Neki su poljoprivrednici zatražili da se platforma ne zatvori da bi mogli nastaviti raspravljati u manjim skupinama. To je bio pozitivan znak.“

Dimitar je čekao odgovore izlazne ankete koja se poslala sudionicima u svrhu poboljšavanja za buduće događaje. Smatra da se kvizom ili interaktivnim upitnikom može uvesti dinamičnije okruženje u buduće virtualne demonstracije.

GLAVNI SAVJETI DIMITRA

Omogućite priliku za razmjenu nakon sastanka (neformalno, u podskupinama) bez olakšavanja.

Ne oklijevajte u svojoj kreativnosti pri uključivanju različitih temelja (videozapisa, kviza, slika itd.) u svrhu povećanja interaktivnosti i stvaranja dinamičnijeg okruženja.

4 Promovirajte svoju virtualnu demonstraciju

Svaku demonstraciju treba promovirati među ciljanim sudionicima. Promoviranje virtualnog događaja slično je promoviranju događaja na poljoprivrednom gospodarstvu. Možete upotrijebiti popise za slanje poruka e-pošte, mrežnu/e stranicu/e, društvene medije, radio, objavljivanje na više kanala putem suradnika ili partnera u svojoj mreži.

Kada pozivate sudionike na sudjelovanje u virtualnoj demonstraciji, pozivnicom trebate uključiti:

- naziv događaja
- svrhu događaja
- vrijeme
- po potrebi program s glavnim govornicima
- poveznicu na registriranje za događaj.

Nakon što se sudionici registriraju, trebate im omogućiti sljedeće:

- poveznicu na platformu
- priručnik s jednostavnim smjernicama za prijavljivanje u platformu (ako sudionici još nemaju iskustva s upotrebom platforme)
- obavijest ako se demonstracija snima (za djelovanje u skladu s odredbama Uredbe GDPR)
- sve druge relevantne informacije npr. prezentacije, videozapise, program itd. kojima je moguće pristupiti ako se pojave tehnički problemi tijekom demonstracije
- po potrebi anketu kojom ispitujuete njihova očekivanja, mišljenja i pitanja o temi demonstracije.

Po potrebi pružite pomoć sudionicima koji još nemaju iskustva s upotrebom softvera prije održavanja događaja.

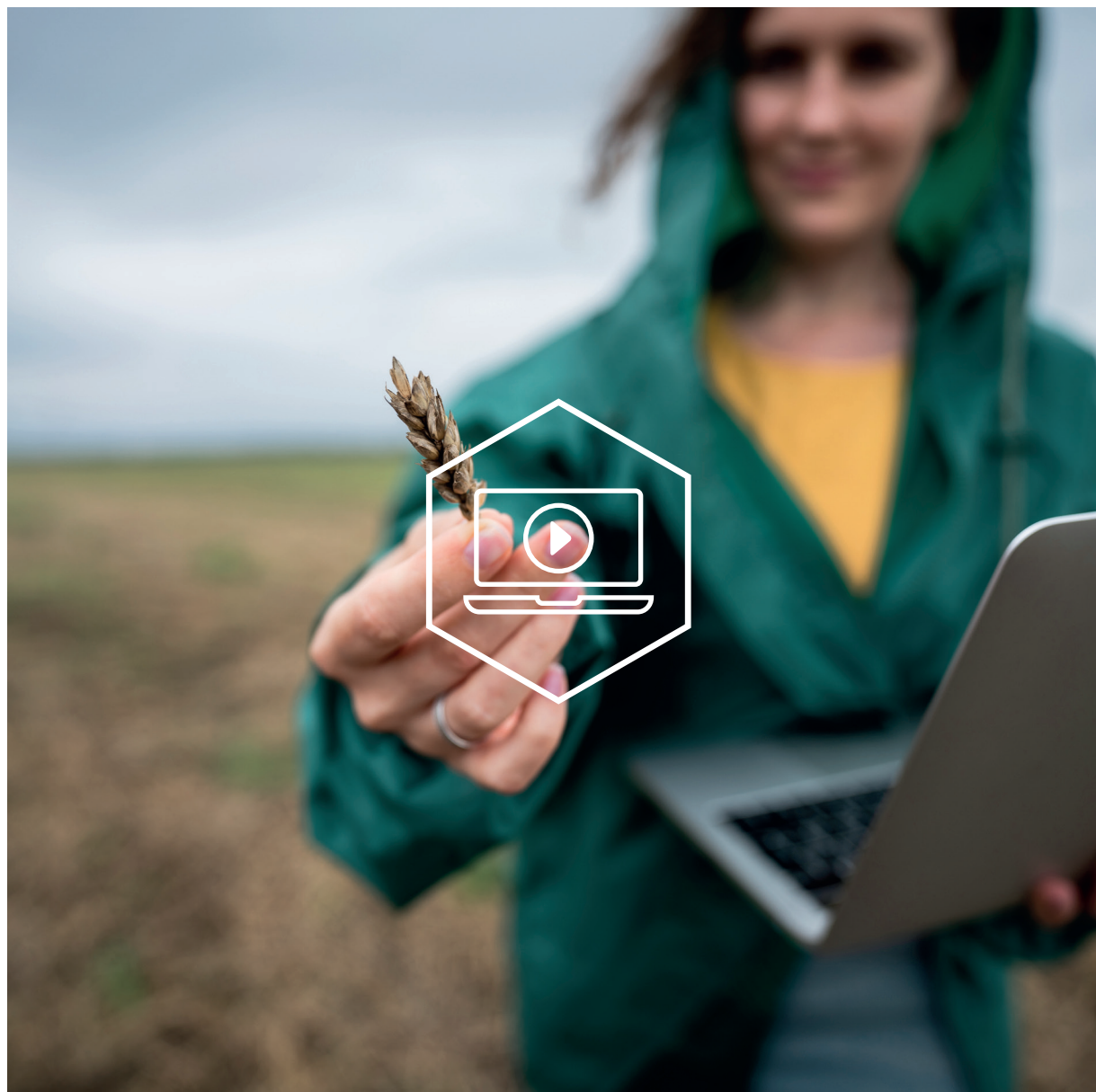

5

Organizirajte virtualnu demonstraciju

Tijekom stvarne demonstracije važno je jasno podijeliti uloge među organizatorima da biste zajamčili nesmetan tijek demonstracije. Razlikujemo tri uloge: facilitator, demonstrator i tehnički stručnjak.

FACILITATOR

Facilitator je važan za omogućavanje nesmetanog odvijanja postupka i razmjene znanja. Uloga je facilitatora⁵:

- Promovirati događaj.
- Postaviti mrežnu platformu.
- Otvoriti virtualnu demonstraciju. Time se uključuje i pozdravljanje sudionika, predstavljanje demonstratora, organiziranje predstavljanja sudionika, objašnjavanje značajki platforme, objašnjavanje programa, jamčenje da ima dovoljno vremena za interakciju, postavljanje pravila na početku događaja (npr. da treba isključiti zvuk kada se ne govori, upotrijebiti funkciju čavljanja za postavljanje pitanja).
- Snimati događaj ako je prikladno (uzeti u obzir odredbe Uredbe GDPR i pobrinuti se za dobivanje privole sudionika).
- Organizirati ili omogućiti tehničku podršku sudionicima (po potrebi).
- Pružiti pomoć demonstratoru pri olakšavanju interakcije. Primjerice facilitator može pratiti komentare u dijelu za čavljanje i pobrinuti se da sudionici za svako pitanje dobiju odgovor.
- Pobrinuti se za naknadne aktivnosti (pogledajte 6. korak).

⁵ https://www.unicef.org/knowledge-exchange/files/Webinar_production.pdf

DEMONSTRATOR

Demonstrator je obično osoba koja izlaže prezentaciju, svjedočanstvo ili objašnjenje sudionicima o temi događaja. Demonstrator i facilitator različite su osobe. Ako nema drugih mogućnosti, za manje sastanke s ograničenim brojem sudionika demonstrator može preuzeti i ulogu facilitatora. No, uvidjet ćete da je teško usredotočiti se na sadržaj demonstracije, povratne informacije sudionika u čavljanju i moguće bilježenje rečenog.

Demonstrator/ica mora⁶:

- Pripremiti sadržaj (videozapis, prezentaciju, slike svjedočanstvo, prijenos strujanjem uživo...) o temi događaja za dijeljenje sa sudionicima.
- Poznavati značajke platforme. Znati kako dijeliti zaslone. Istražiti značajke za simuliranje interakcije sa sudionicima. Ako želi prikazati videozapis na virtualnoj platformi, mora pogledati vodič platforme za namještanje postavki zvuka da bi svi sudionici mogli čuti snimke.
- Uključiti sudionike interakcijom tijekom demonstracije. Ovdje možete pronaći 5 načina za povećavanje interaktivnosti svoje virtualne demonstracije: <https://medium.com/@speakerhubHQ/5-ways-to-make-your-webinar-interactive-183254434117>
- Biti prisutan/na tijekom cijelog događaja radi pitanja i odgovora.

⁶ https://www.unicef.org/knowledge-exchange/files/Webinar_production.pdf

TEHNIČKI STRUČNJAK/CI

Zbog tehničke specifičnosti virtualnih demonstracija, važno je da postoje osoba ili tim zaduženi za tehničke probleme. U skladu s opisanim u 2. koraku, virtualne demonstracije često su obilježene tehničkim uskim grlima. Ta uska grla tehnički stručnjak/ci mogu predvidjeti i riješiti ih tijekom pripremanja i održavanja virtualne demonstracije. Tehnički stručnjaci mogu pružiti podršku organizatorima i sudionicima demonstracije. Načini na koje tehnički stručnjaci mogu pružiti podršku sljedeći su:

„Zadužiti osobu ili tim za tehničke probleme.”

- prethodno ispitati cijeli program na odabranoj digitalnoj platformi i riješiti probleme koji se pojave,
- pružiti podršku vanjskim demonstratorima (npr. poljoprivrednicima, savjetnicima, istraživačima) snimanjem prezentacija ili videozapisa unaprijed po potrebi,
- pružiti pomoć sudionicima pri povezivanju, uključivanju/isključivanju svog zvuka, omogućivanju čavljanja itd.,
- stvoriti grupnu poruku u okviru aplikacije WhatsApp s cijelim organizacijskim timom u svrhu održavanja komunikacije i rješavanja tehničkih problema tijekom događaja.

SVJEDOČANSTVO HIBRIDNI MREŽNI SEMINAR ZA STUDENTE

Andras Ver
Mađarska

Andras Ver voditelj je mađarskog središta organizacije NEFERTITI koji radi kao viši znanstveni savjetnik pri Fakultetu za poljoprivredu i prehrambene znanosti na sveučilištu Széchenyi István University. Tijekom 2021. godine organizirao je mrežni seminar o poljoprivrednim savjetnicima.

„Imali smo na umu održati događaj o savjetodavnim uslugama. Razmjenjivali smo ideje s kolegama, promatrali smo što su druge zemlje organizirale i došli smo do ideje o organiziranju mješovite demonstracije s dijelom demonstracije uživo na terenu s poljoprivrednikom, ali s virtualnom publikom.“

Ciljanu su publiku uglavnom sačinjavali studenti njegovog sveučilišta. Andras je provjerio vremenski okvir sa studentima i profesorima da bi bio siguran da je vrijeme održavanja događaja u skladu s njihovim programima. Događaj se promovirao putem mrežnog mjesta i društvenih medija sveučilišta.

„Najuspješniji je kanal bila stranica na Facebooku odsjeka mog instituta. Upotrijebili smo platformu Google Meet kojoj su studenti mogli jednostavno prisustvovati: samo im je trebala adresa Gmail, a nju su svi imali.“

Otprilike je 25 studenata i drugih kolega koji pripadaju mreži NEFERTITI sudjelovalo u mrežnom seminaru i sudjelovalo aktivno putem čavrljanja ili traženjem riječi. Jedan

je kolega upravljao čavrljanjem, Andras je bio zadužen za olakšavanje globalnog mrežnog seminara, dok je treća kolegica (Victoria) bila na terenu s poljoprivrednikom. Povezivanje i snimanje videozapisa ostvarili su se putem Victorijinog mobilnog telefona.

„U svrhu govorenja o temi kvalifikacija savjetnika, o tome koji su njihovi zadatci, koje su uobičajene karakteristike savjetnika i sl. jedna je naša kolegica bila na terenu s poljoprivrednikom. Ona je dala kratko svjedočanstvo o savjetodavnom poslu u stvarnom životu. Zatim je intervjuirala poljoprivrednika u svrhu davanja objašnjenja zašto su savjetodavne usluge važne za poljoprivrednika.“

Neki su se sudionici obratili Andrasu prije i nakon sastanka da bi doznali više o temi. Uspjeh se nije ostvario samo zahvaljujući veoma dobrim ilustriranim nacrtima scenarija programa o kojima su pomno razmjenjivali ideje, već i zahvaljujući činjenici da su sve ispitali prije demonstracije.

„Demonstracija je bila fleksibilna i uspješna te su se njom omogućavala kretanja. Bilo bi lijepo da smo upotrijebili nešto za trčanje za vjetrom radi poboljšanja zvuka. No, s obzirom na to da smo se samo koristili mobilnim telefonom, troškom se demonstracije obuhvaćao samo Victorijin putni trošak do poljoprivrednog gospodarstva. (...) Victoria je otišla na poljoprivredno gospodarstvo 2 sata prije demonstracije da bi provjerila postoji li pristup Internetu, možemo li sve dobro čuti itd.“

GLAVNI SAVJETI ANDRASA

Ispitajte prije sastanka istog dana: provjerite pristup Internetu i vrijeme ako se demonstracija treba održati na otvorenom. Time ćete uštediti sebi mnogo stresa i vremena!

Dobri ilustrirani nacrti scenarija programa sa strogim vremenskim okvirom ključni su za zadržavanje pažnje publike.

6

Ocijenite virtualne demonstracije i osmislite naknadne aktivnosti

OCIJENITE DA BISTE NAUČILI

Ocjenjivanje je važan, no često zaboravljen aspekt cijelog organizacijskog postupka demonstracija. S obzirom na to da je riječ o jedinom načinu na koji možete naučiti i poboljšati svoje buduće demonstracije, organizatori demonstracija trebaju za to izdvojiti vrijeme nakon događaja. Za usvajanje lekcija o prošlim iskustvima dragocjeno je raspraviti o svim povratnim informacijama i vlastitim osvrtima unutar organizacijskog tima. Nacrt obavljanja tog postupka navodi se na mrežnoj stranici <https://trainingkit.farmdemo.eu/tools-for-evaluation-and-follow-up/>.

„Izdvojite vrijeme za ocjenjivanje virtualnog događaja jer je to jedini način na koji možete nešto naučiti u svrhu poboljšavanja budućih demonstracija.“

POVRATNE INFORMACIJE SUDIONIKA

Povratne su informacije vrijedan doprinos koji treba uzeti u obzir tijekom ocjenjivanja demonstracije. Povratne se informacije mogu dobiti upotrebom mrežnog upitnika koji se šalje sudionicima (npr. putem alata Google Forms, Lime Survey ili Survey Monkey). Pitanja koja možete postaviti sljedeća su:

- Jesu li se virtualnom demonstracijom ispunila vaša očekivanja? Zašto / zašto nisu?
- Kako su vam se svidjeli različiti dijelovi (npr. demonstracije osobe X, rasprava, svjedočanstvo osobe Y) virtualne demonstracije? (koristite se potvrdnim okvirima)
- Što vam je bilo najzanimljivije tijekom virtualne demonstracije?
- Što vam je najviše nedostajalo tijekom virtualne demonstracije?
- Koji ćete aspekt virtualne demonstracije sami primijeniti na svom poljoprivrednom gospodarstvu?
- Koje barijere trebate primijeniti na temelju naučenog tijekom virtualne demonstracije?
- Jesu li vam se svidjeli platforma i alati upotrijebljeni tijekom virtualne demonstracije?
- Imate li prijedloge za teme i/ili formate buduće virtualne demonstracije?

Možete dodati pitanje/a za specifične povratne informacije o: razini interakcije, olakšavanju i podršci, upotrijebljenoj tehnologiji itd. radi dobivanja većeg znanja o tim aspektima virtualnih demonstracija.

Drugi je način dobivanja povratnih informacija uključivanje ankete tijekom zaključivanja događaja. Time se jamči najviša razina odgovora jer se sudionici aktiviraju tijekom demonstracijskog događaja u svrhu davanja povratnih informacija i ne moraju se zadržavati nakon događaja radi ispunjavanja ankete.

NAKNADNE AKTIVNOSTI

Uz slanje ankete za dobivanje povratnih informacija sudionicima, mogu se podijeliti i druge (poveznice na) dodatne informacije (npr. kome se obratiti za daljnje informacije), snimke događaja i demonstracijski materijali upotrijebljeni tijekom događaja. Dostupnost tih informacija može se omogućiti i putem mrežnih mjesta i društvenih medija radi povećavanja učinka vaše demonstracije.

SVJEDOČANSTVO VIRTUALNA DEMONSTRACIJA S UNAPRIJED SNIMLJENIM VIDEOZAPISIMA

Luis Orcaray
Španjolska

Luis Orcaray voditelj je španjolskog središta organizacije NEFERTITI i radi na konzervacijskoj poljoprivredi. U sklopu svoje organizacije, INTIA, Luis i njegovi kolege organizirali su **trodnevnu virtualnu demonstraciju** o zimskim žitaricama tijekom 2020. godine.

„Tijekom proljeća uvijek organiziramo tu demonstraciju tijekom koje povezujemo poljoprivrednike jedne s drugima. No ove smo se godine morali prebaciti na virtualnu demonstraciju. Podijelili smo događaj na tri dana pozivajući ljude iz iste regije na isti dan. Kada organiziramo demonstraciju na terenu, također imamo tri različite skupine i stoga smo se odlučili nastaviti pridržavati toga.“

Demonstracija se organizirala putem platforme ZOOM i sastojala se od kratkih prezentacija koje su se izmjenjivale s unaprijed snimljenim videozapisima nakon kojih su uslijedili pitanja i odgovori te općenite rasprave putem alata Mentimeter, čavljanja i funkcije podizanja ruke kojima upravlja moderator. Također se održala zaključna rasprava za okruglim stolom s pozvanim poljoprivrednicima, tehničarima i kooperativnim direktorima.

„Mnogo je više ljudi prisustvovalo demonstraciji nego na što smo inače naviknuli. Više je ljudi iz udaljenih područja prisustvovalo demonstraciji jer nisu morali putovati.“

Unaprijed snimljeni videozapisi snimljeni su upotrebom mobilnih telefona i mikrofona za upotrebu bez ruku. Luis i njegov tim otkrili su da je reprodukcija videozapisa bila bolja kada bi se kvaliteta videozapisa malo smanjila. Time se smanjila i veličina datoteke i potrebna mrežna propusnost, a to

je bilo važno za sprječavanje zastoja videozapisa na određenim uređajima i/ili s nestabilnim internetskim vezama.

„Razmišljali smo o upotrebi profesionalnih kamera za videozapise, no to je bilo preskupo. Za pripremanje nam je videozapisa zapravo trebalo najviše vremena. Jedan je od naših kolega znao kako uređivati videozapise i to nam je bilo mnogo od pomoći. No čak i za kratkotrajne videozapise treba izdvojiti dulje vrijeme za snimanje i uređivanje.“

Nakon događaja, organizacijski je tim odgovarao na pitanja postavljena putem čavljanja na koja se još nije dobio odgovor tijekom demonstracije putem e-pošte i poslao je anketu za dobivanje povratnih informacija sudionicima. Luis smatra da je demonstracija bila veliki uspjeh jer se održala bez ometanja i jer su sudionici putem ankete dali pozitivne povratne informacije.

„Priprema je zaista veoma važna pri organiziranju virtualne demonstracije. Sve smo ispitali čak i ako su unaprijed snimljeni videozapisi radili na drukčijim vrstama uređaja. Primijetili smo da ne rade dobro na mobilnim uređajima i stoga smo ljudima savjetovali da upotrijebe tablet-računalo, prijenosno računalo ili osobno računalo tijekom demonstracije te da se pobrinu da imaju stabilnu internetsku vezu.“

GLAVNI SAVJETI LUISA

Priprema je sve! Prije virtualne demonstracije provjerite radi li sve na različitim vrstama uređaja: platforme za održavanje, videozapisi itd.

Za **optimalnu interakciju manje su skupine** mnogo bolje kao i **izmjenjivanje različitih tema** u demonstraciji (npr. prezentacije, kratki videozapisi, moderirane rasprave itd.).

Ograničite trajanje svoje demonstracije na manje od 2 sata da biste zadržali pažnju publike.

7

Prilog: Temelji za virtualne demonstracije

Pri osmišljavanju demonstracije možete se koristiti različitim temeljima za stvaranje programa. U tablici u nastavku sažimamo temelje za četiri različite sastavnice virtualne demonstracije (dobrodošlica i predstavljanje, svjedočanstvo/demonstracija, olakšana rasprava, zaključivanje i naknadne aktivnosti). Za svaki temelj navodimo kratak opis kojim se definira temelj, objašnjava kada ga je poželjno upotrijebiti i po potrebi navodimo nedostatke i primjere dobre prakse.

Ovaj pregled nikako nije iscrpan, već služi kao inspiracija za svakoga tko želi organizirati virtualne ili hibridne demonstracije.

Temelj	Opis	Zanimljivo rješenje za / u sljedećoj situaciji	Točke za razmatranje / nedostatci	Primjer dobre prakse (mrežna poveznica)
DOBRODOŠLICA I PREDSTAVLJANJE				
 <p>Vježba za probijanje leda</p>	Zabavne male vježbe za probijanje leda. Cilj je međusobno upoznavanje i razbijanje formalnosti.	Osobito su važne kada se sudionici međusobno ne poznaju. Ljudima je na taj način lakše otvoriti se i sudionici su spremniji podijeliti svoja razmišljanja.	Važno je odabrati način probijanja leda koji je u skladu s vrstom sudionika, veličinom skupine i dostupnom vremenu. Vježbe za probijanje leda mogu znatno potrajati i stoga treba postojati namjenski termin za njih u okviru programa.	Vježbe za probijanje leda za virtualne sastanke: www.sessionlab.com/blog/online-energizers/#warm-up-online-energizers
 <p>Olakšani virtualni uvod</p>	Zatražite od sudionika da se predstave, primjerice, upotrebljavajući virtualne bijele ploče.	To je zanimljivo rješenje kada se sudionici međusobno ne poznaju.	Predstavljanja mogu dugo potrajati, a osobito kada je riječ o velikoj skupini. Na dijapozitiv možete napisati vrlo konkretna pitanja na koja sudionici moraju odgovoriti (ime, lokalizacija, vrsta poljoprivrednog gospodarstva itd.) da biste izbjegli preduge prezentacije.	www.mural.co/blog/online-warm-ups-energizers
 <p>Anketa za dobivanje povratnih informacija</p>	Anketa za prikupljanje mišljenja, očekivanja itd. na početku događaja.	Rezultati ankete mogu se upotrijebiti za raspravu kasnije u programu ili za osvrt o sastanku tijekom zaključivanja.	Imajte na umu da neki sudionici možda nisu upoznati s uporabom anketa: objasnite im na koji način funkcioniraju prije početka.	www.mentimeter.com www.sli.do kahoot.com/business/presentations
 <p>Virtualna prezentacija</p>	Prezentacija (PowerPoint) za uvođenje teme demonstracije „kućnih pravila“, pregleda programa itd.	Uvodna prezentacija može imati mnogo oblika, no treba se uvijek uključiti radi prikladnog predstavljanja demonstracije.	Neka uvod ne bude predug i neka bude bez interakcija. Time se crpi energija sastanka od početka.	thefloorisyours.be/en/presenting-online/online-presentations-follow-their-own-set-of-rules thefloorisyours.be/en/presenting-online/more-warmth-in-your-online-presentations

Temelj	Opis	Zanimljivo rješenje za / u sljedećoj situaciji	Točke za razmatranje / nedostatci	Primjer dobre prakse (mrežna poveznica)
SVJEDOČANSTVO/DEMONSTRACIJA S VIZUALNIM POMAGALIMA				
 Unaprijed snimljeni videozapis	<p>Videozapisi tehnika, praksi ili metoda mogu se unaprijed snimiti i reproducirati tijekom virtualne demonstracije.</p>	<p>Unaprijed snimljeni videozapisi dobar su način uvođenja poljoprivrednog gospodarstva u virtualni događaj bez složenog tehnološkog postavljanja za hibridne događaje s prijenosom strujanjem uživo s poljoprivrednog gospodarstva.</p> <p>Također možete putem njih prikazati više različitih praksi tijekom mrežnog događaja.</p> <p>Ako nije dostupno mnogo financijskih sredstava, za snimanje videozapisa mogu se upotrijebiti mobilni telefoni.</p> <p>Također možete ponovno upotrijebiti videozapis koji je prikladan za temu vaše demonstracije.</p>	<p>Pri snimanju videozapisa obratite pažnju i na vizualni izgled i na zvuk. Pobrinite se da pravilno snimate zvuk. Imajte na umu da uređivanje videozapisa traje veoma dugo.</p>	<p>nefertiti-h2020.eu/webinar www.dairynz.co.nz/media/5791453/dairynz-picture-this-guide.pdf www.youtube.com/watch?v=QfepQljlIRA www.youtube.com/watch?v=4nE6MciaRjo www.youtube.com/watch?v=D8lV3w4TOVw</p>
 Virtualna prezentacija	<p>Prezentacija (PowerPoint) za prezentiranje rezultata, alata, metoda itd.</p>	<p>To je zanimljivo rješenje ako želite podijeliti podatke, analizirane rezultate ili postupak koji se teško mogu prikazati videozapisom. Ili ako želite učvrstiti svjedočanstvo slikama.</p>	<p>Neka bude kratka ako želite zadržati fokus svoje publike.</p> <p>Pokušajte uključiti interakciju sa svojom publikom da biste bili sigurni da razumije sadržaj koji izlažete.</p>	<p>thefloorisyours.be/en/presenting-online/online-presentations-follow-their-own-set-of-rules/ thefloorisyours.be/en/presenting-online/more-warmth-in-your-online-presentations/</p>
 Svjedočanstva poljoprivrednika	<p>Poljoprivrednici pričaju o svom iskustvu s praksom, tehnikom ili metodom. Kako su proveli inovacije i koja su njihova razmišljanja?</p>	<p>Poljoprivrednici vole čuti priče od svojih kolega. Dodavanjem svjedočanstva poljoprivrednika pomaže se sudionicima u boljem razumijevanju što se temom podrazumijeva u praksi.</p>	<p>Odaberite poljoprivrednika/cu koji/a je vješt/a govornik/ca i koji/a želi prenijeti svoju poruku. Pripremite prezentaciju s poljoprivrednikom prije demonstracije.</p>	<p>vod.video.cornell.edu/media/Farmer+Presentations+from+%E2%80%9CBeyond+Direct+MarketingA+Exploring+New+Ways+to+Sell%E2%80%9C/1_gbkdx6te</p>
 Virtualni intervju	<p>Intervju s poljoprivrednicima, istraživačima, savjetnicima, donositeljima politika itd. tijekom virtualne demonstracije.</p>	<p>Uvođenjem većeg broja perspektiva u demonstraciju možete obogatiti raspravu i razumijevanje teme sudionika.</p>	<p>Na mnogim mrežnim platformama moguće je privlačiti ili istaknuti govornike. Na taj način više fokusirate pažnju sudionika na osobu koja se intervjuira.</p>	<p>www.youtube.com/watch?v=m1FRCr1-9CU&list=PLOYrtkIDkcdQ54a61JmJ44g8g8zr4LHPA&index=7</p>
 Mišljenje stručnjaka	<p>Moguće je pozvati stručnjake u području povezanom s temom demonstracije da podijele svoja mišljenja i svoju stručnost o temi.</p>	<p>Dovođenjem stručnjaka koji može pružiti dodatne informacije i dublji uvid u lekcije naučene nakon izlaganja poljoprivrednika može se sudionicima olakšati shvaćanje važnih poruka i ostvarivanje poveznice s vlastitim poljoprivrednim gospodarstvom.</p>	<p>Jednako kao i za poljoprivrednike, facilitator se mora pobrinuti da stručnjak ostane usredotočen na temu demonstracije.</p>	

Temelj	Opis	Zanimljivo rješenje za / u sljedećoj situaciji	Točke za razmatranje / nedostatci	Primjer dobre prakse (mrežna poveznica)
 <p>Rasprava za okruglim stolom</p>	Moguće je pozvati odabrane stručnjake i djelatnike na raspravu o određenoj temi za virtualnim okruglim stolom koji moderira facilitator. Sudionici demonstracije mogu samo promatrati ili postavljati pitanja.	Uvođenjem većeg broja perspektiva u demonstraciju možete obogatiti raspravu i razumijevanje teme sudionika.	Na mnogim mrežnim platformama moguće je prikvačiti ili istaknuti govornike. Na taj način više fokusirate pažnju sudionika na govornike za okruglim stolom. Pobrinite se da svaki govornik dobije priliku govoriti. Takva vrsta rasprave treba se unaprijed dobro pripremiti. Pažljivo odaberite sudionike okruglog stola.	
 <p>Obilazak u virtualnoj stvarnosti</p>	Stvaranjem simuliranog iskustva, primjerice stvarnog poljoprivrednog gospodarstva ili potencijalnog budućeg poljoprivrednog gospodarstva.	Osobito je korisno ako želite sudionicima pružiti iskustvo obilaska poljoprivrednog gospodarstva, predstaviti visokotehnoške inovacije ili simulacijsku igru poljoprivrednog gospodarstva.	Treba imati veliko tehničko znanje i vještine. Veoma je skupo.	plaid-h2020.hutton.ac.uk/farm-app-trainingkit.farmdemo.eu/wpcontent/uploads/2020/07/Guidelines-for-using-the-virtual-farm-in-Android.pdf youtu.be/kjie4_UE9zY?t=3452
 <p>Preuzimanje društvenog medija</p>	Poljoprivrednici, savjetnici, istraživači itd. mogu preuzeti postojeći račun društvenog medija u svrhu pokazivanja svojih praksi.	To je dobro rješenje osobito ako je moguće preuzeti račun s velikim brojem pratitelja koji pripadaju ciljanoj publici.	Pri odabiranju društvenog medija uzmite u obzir sljedeće: <ul style="list-style-type: none"> • ciljanu publiku i njezin način uporabe društvenih medija • postojeću prisutnost / postojeće sljedbenike na društvenom mediju • skup pravila za upotrebu računa 	www.instagram.com/tv/CA_FoOCH2eh www.instagram.com/tv/CA-q-gdn0Se www.instagram.com/tv/CA-JK1anb3x www.youtube.com/watch?v=CBkRe31VWwk www.youtube.com/watch?v=6RoDkvcWly5g
MOGUĆNOST HIBRIDNE DEMONSTRACIJE ZA SVJEDOČANSTVA I DEMONSTRACIJE				
 <p>Veza uživo s terenom uz interakciju uživo</p>	Sudionici se povezuju s mrežnom platformom kada se spoje na prijenos strujanjem uživo na terenu s interakcijom uživo.	Veoma zanimljivo i korisno ako je sezonalnost onog što želite demonstrirati u skladu s datumom demonstracije.	Trebaju napredne tehničke vještine za jamčenje stabilne veze, dovoljno kvalitetnog prijenosa strujanja uživo, mogućnosti interakcije sa sudionicima te se poljoprivrednik i facilitator na terenu moraju dobro pripremiti. Treba dobro pripremiti vremenski okvir i cijelu demonstraciju prethodno uvježbati.	www.youtube.com/watch?v=Yc-HUmkWhL2Q&list=PLoM2EpmMX11cVgo-HOKisYiV9l5KKqTnlq
 <p>Obilazak poljoprivrednog gospodarstva putem veze uživo</p>	Sudionici se povezuju s mrežnom platformom gdje se spajaju na prijenos strujanjem uživo s obilaskom poljoprivrednog gospodarstva.	Osobito je korisno ako želite organizirati demonstraciju o poljoprivrednom gospodarstvu kao cjelini, a ne određenom dijelu poljoprivrednog gospodarstva.	Trebaju napredne tehničke vještine za jamčenje stabilne veze, dovoljno kvalitetnog prijenosa strujanja uživo i mogućnosti interakcije sa sudionicima, dok poljoprivrednik i facilitator na terenu trebaju biti samouvjereni. Treba dobro pripremiti vremenski okvir i cijelu demonstraciju prethodno uvježbati.	
 <p>Intervju uživo</p>	Intervju uživo s poljoprivrednikom, savjetnikom, istraživačem itd. u studiju.	Ograničavaju se moguće tehničke komplikacije u usporedbi s virtualnim intervjuom. Moguća je fizička interakcija između osobe koja provodi intervju i osobe koja se intervjuira.	Treba obaviti pripremu s osobom koja se intervjuira. Prethodno raspravite o pitanjima koja planirate postaviti i mogućim odgovorima osobe koja se intervjuira.	

Temelj	Opis	Zanimljivo rješenje za / u sljedećoj situaciji	Točke za razmatranje / nedostaci	Primjer dobre prakse (mrežna poveznica)
OLAKŠANA RASPRAVA				
 Interakcija putem čavrljanja	Upotrijebite funkciju čavrljanja digitalne platforme za interakciju/ raspravu između sudionika i prikupljanje pitanja.	Dobro je rješenje za održavanje interakcije i uključenosti sa sudionicima u većim skupinama u kojima bi se govornim interakcijama ometao tijek demonstracije.	Pri radu s velikom skupinom sudionika možda budete trebali moderirati funkciju čavrljanja da biste relevantne rasprave ili relevantna pitanja uveli u zakazane rasprave.	
 Virtualni događaj s pitanjima i odgovorima za sudionike	Neke platforme imaju funkcije pitanja i odgovora, no sesije pitanja i odgovora također može moderirati moderator primjerice upotrebom funkcije čavrljanja ili podizanja ruke.	Pružaju se prilika sudionicima za interakciju s demonstratorima i postavljanje dodatnih pitanja radi dobivanja više informacije.	Moderator je potreban za ukazivanje na člana publike koji može postaviti pitanje i za praćenje vremena.	
 Anketa za dobivanje povratnih informacija	Anketa za prikupljanje povratnih informacija, mišljenja i pitanja kao odgovor na demonstraciju.	Jednostavan način brzog prikupljanja i pohranjivanja povratnih informacija i pitanja.	Imajte na umu da neki sudionici možda nisu upoznati s uporabom anketa: objasnite im na koji način funkcioniraju prije početka.	www.mentimeter.com www.sli.do kahoot.com/business/presentations
 Olakšana virtualna razmjena	Upotrebljavajte (strukturirane) digitalne bijele ploče za postizanje olakšane rasprave o određenim temama ili pitanjima.	Osobito su korisne za dublje rasprave i povećavanje razmjene.	Provjerite treba li vam licencija za veću skupinu sudionika i provjerite postavke da biste bili sigurni da sudionici mogu jednostavno pristupiti alatu i upotrebljavati ga.	pinup.com klaxoon.com/our-products/klaxoon/brainstorm mural.co miro.com jamboard.google.com coast.noaa.gov/data/digitalcoast/pdf/facilitating-virtual-meetings.pdf www.unicef.org/knowledge-exchange/files/Webinar_production.pdf
 Rasprava putem virtualnog panela	Pozovite skupinu stručnjaka/ profesionalaca da biste dodatno raspravili o temi ili pitanjima sudionika.	Osobito je korisno ako je svrha demonstracije informirati ili obučiti.	Interakcija sa sudionicima više je ograničena u usporedbi s drugim metodama olakšavanja.	
 Pitanja poslana prije događaja	Pošaljite anketu ili poruku e-pošte prije događaja kojom tražite od sudionika da pošalju pitanja i rasprave o pitanjima tijekom demonstracije.	Tražnjem od sudionika da pošalju pitanja prije događaja omogućujete prilagodavanje događaja njihovim potrebama i pripremanje odgovora unaprijed.	Poljoprivrednici možda ne budu imali vremena ispuniti anketu unaprijed ili možda još nemaju ideja za pitanja, stoga se ne oslanjajte na unaprijed poslana pitanja i imajte rezervni plan.	

Temelj	Opis	Zanimljivo rješenje za / u sljedećoj situaciji	Točke za razmatranje / nedostaci	Primjer dobre prakse (mrežna poveznica)
MOGUĆNOSTI HIBRIDNE DEMONSTRACIJE ZA OLAKŠANU RASPRAVU				
 Interakcija uživo u studiju	Pozovite skupinu stručnjaka/profesionalaca u studio radi održavanja rasprave uživo. Sudionici prisustvuju radionici na mreži.	Zanimljivo je vidjeti neverbalnu interakciju između stručnjaka što nije moguće u raspravi za virtualnim okruglim stolom.	Interakcija je s publikom ograničena: pobrinite se da postoji vrijeme namijenjeno za pitanja drugih sudionika.	
 Rasprava o prethodno pripremljenim pitanjima	Pozovite skupinu stručnjaka/profesionalaca radi održavanja rasprave o prethodno pripremljenim pitanjima. Sudionici prisustvuju radionici na mreži.	Zanimljivo je vidjeti neverbalnu razmjenu između stručnjaka što nije moguće u raspravi za virtualnim okruglim stolom.	Interakcija je s publikom ograničena: pobrinite se da postoji vrijeme namijenjeno za pitanja drugih sudionika.	
ZAKLJUČAK I NAKNADNE AKTIVNOSTI				
 Anketa za dobivanje povratnih informacija	Na kraju demonstracije upotrijebite anketu za prikupljanje povratnih informacija ili se vratite na očekivanja izražena na početku događaja.	Riječ je o zanimljivom rješenju ako želite odmah dobiti povratne informacije o svojoj demonstraciji. Određivanjem namjenskog termina za davanje povratnih informacija tijekom demonstracije dobivate znatno veću stopu odgovora u usporedbi s naknadnom poslanim obrascima za davanje povratnih informacija.	Imajte na umu da neki sudionici možda nisu upoznati s uporabom anketa: objasnite im na koji način funkcioniraju prije početka.	
 Naknadna poruka e-pošte	Pošaljite sudionicima naknadnu poruku e-pošte kojom im se zahvaljujete na sudjelovanju, ponavljate najvažnije poruke, odgovarate na neodgovorena pitanja itd.	To je osobito važno ako želite dobiti doprinos sudionika ili ako želite odgovoriti na neodgovorena pitanja.	Naknadne se aktivnosti lako predvide. Zapišite podsjetnik u program prije demonstracije.	
 Poveznica na snimljenu virtualnu demonstraciju	Prenesite snimku virtualne demonstracije na mrežnu platformu (npr. YouTube) i omogućite poveznicu sudionicima i drugim zainteresiranim stranama.	Prenošenjem snimke na javnu platformu omogućuje se širi doseg i veći učinak virtualne demonstracije.	Uzmite u obzir privatnost i informirani pristanak osobito kada prenosite snimku na javnu platformu. Platformama kao što je YouTube omogućuje se i prijenos videozapisa koji „nisu na popisu“ i koje mogu gledati samo osobe koje imaju poveznicu.	www.youtube.com/c/farmdemo

PREGLAD KOMBINACIJE TEMELJA UPOTRIJEBLJENE U ORGANIZACIJI NEFERTITI

Organizatori virtualnih demonstracija u sklopu organizacije NEFERTITI kombinirali su opisane temelje na mnogo različitih načina. Predstavljamo:

Virtualne demonstracije

Unaprijed snimljeni videozapis   Mrežni seminar   Interakcija putem čavrljanja

Virtualna prezentacija   Svjedočanstva poljoprivrednika   Virtualni događaj s pitanjima i odgovorima za sudionike

Unaprijed snimljeni videozapis   Prezentacije rezultata   Olakšana virtualna razmjena   Mišljenje stručnjaka   Olakšana virtualna razmjena

Virtualna prezentacija   Povratne informacije sudionika o podacima   Olakšana virtualna razmjena

Prezentacija poljoprivrednika   Olakšane virtualne rasprave   Anketa za dobivanje povratnih informacija

Virtualna prezentacija   Pitanja i odgovori putem čavrljanja   Savjetnik za olakšavanje virtualne razmjene ideja

Virtualna prezentacija   Virtualni intervju   Olakšane virtualne rasprave

Upitnik prije događaja   Virtualna prezentacija   Pitanja u čavrljanju   Virtualna rasprava

Pitanja poslana prije događaja   Virtualna prezentacija   Obilazak u virtualnoj stvarnosti   Pitanja u čavrljanju   Virtualna rasprava među govornicima

Prezentacija pozvanih gostiju   Pitanja u čavrljanju   Rasprava putem virtualnog panela

Hibridni oblici demonstracija s elementima uživo i virtualnim elementima

PARTNERI PROJEKTA NEFERTITI

Ovaj je projekt financiran iz programa Europske unije za istraživanje i razvoj Obzor 2020. sukladno ugovorima o bespovratnim sredstvima br. 772705 (NEFERTITI).

VIŠE ALATA NA
trainingkit.farmdemo.eu